

Az országgyűlés téli ülészsaka Petri Gábor felszólalása

Huszonkét éve van részem abban a kivételes megtiszteltetésben, hogy tagja lehetek az országgyűlésnek — kezdte beszédét dr. Petri Gábor, majd így folytatta:

— A költségvetést olyan időszakban tárgyaljuk most, amikor kedvezőtlen körülmények közt is igyekszünk fenntartani szocialista vívmányainkat, az elért élet-színvonalat, a teljes foglalkoztatást, és újszerű megoldásokkal törekszünk kikényszeríteni a gazdaság újabb fellendülését. Sohasem tettem javaslatot költségves megoldásokra és mindig igyekeztem tekintetbe venni azt a tényt, hogy a sok egyéb feladat közepette az egészségügy anyagi igényeiben mértéktartónak kell lennünk és elsősorban a belső tartalékokat kell jobban kihasználnunk. A jelenlegi költségvetési vita nem éppen a számlák benyújtására megfelelő alkalom. Nem avval segítünk magunkon, ha szűkségeinkről hallgatunk, hanem ha jelezzük őket, és ha azt mérlegeljük, miképpen illeszthetők be a mai lehetőségekbe és a holnapi tervekbe. Úgy hiszem manapság már nem kell senkit meggyőzni arról, hogy az úgynevezett nem termelő ágazatoknak is milyen döntő jelentőségük van éppen a termelés szempontjából, hiszen például az egészségügy — ha jól működik — munkaerőt termel, a közoktatás pedig egyértelmű meghatározója egész jövőnknek.

IGÉNYEK ÉS SZÜKSÉGLETEK

Az utóbbi évtizedben egyre gyorsabban kibontakozó technikai fejlődés — elsősorban az elektronika területén — mind a kutatásban, mind a betegellátásban megnövelte a korszerű műszerek iránti igényt és szükségletet. E vonatkozásban külön kiemelem a hazai kutatás szükségleteit. A szellemi kapacitás és lépéstartás tekintetében igazán jó helyzetben vagyunk és a magyar kutatók nemzetközi megbecsülése öröndetesen jó. Kutatóink sűrűn megfordulnak a legjobb külföldi intézetekben, de bizonyos különleges technikai eszközök hiányának következtében tudásukat sokszor nem tudják itthon kihasználni, holott munkájuknak népgazdasági jelentősége is kiemelkedő. Mind az Akadémia, mind az OMF-napirendben tartja ezt a kérdést, de szükségesnek vélem, hogy itt is hangot kapjon.

Ami a szorosan vett gyógyászati műszerszükségleteket illeti, a hazai fejlesztés örvendően felgyorsult és bizonyos igényeket már ki tud és ki is fog majd elégíteni, ha a belső piac vásárlóképesége és nem utolsósorban a felhasználók tájékoztatása kielégítő lesz. Van azonban ezen a területen is jelentős devizaszükséglettel járó kívánalmak, amelyek — minden túlzás nélkül — sürgősnek tekintendők. Sajnálatos kell megállapítanom, hogy ezen a téren több szomszédos szocialista ország jóval előtűnik jár. Pótmegoldások keresése határozottan célszerűtlen és gazdaságtalan. Legalább egyetemeink és egyes országos intézetek ellátása sürgős feladat ezekkel a valóban nélkülözhetetlen, költséges diagnosztikai és részben gyógyászati berendezésekkel.

Visszatérve az eltelt évtizedekre, nagy hiba volna megelégedni arról, hogy a magyar egészségügy a háborús pusztulásból igen hamar magához tért és helytállott a teljes körű társadalombiztosításból ráháruló és rohamosan növekedő terhek közepette. Kényszerítő okok miatt főként a mennyiségi mutatók növelésével próbálják megadni az elvégzett

haladó feladatot, de nem sikerült ezzel párhuzamosan elvégezni a változó körülményekből adódó kívánatos szerkezetű átalakítást.

A BETEG ÉS AZ ORVOS

A jelentős beruházások, a sok új és szép kórház, a rendelőintézet felállítása és a tetemes létszámnövekedés ellenére a közvéleményben világosan felismerhető bizonyos elégedetlenség. Egy igen tapasztalt, a közéletben nagy érdemeket szerzett akadémikustársam a közelmúltban azt a megjegyzést tette, hogy egészségügyünk — orvosi műszóval élve — a „lappangó elégtelenség” állapotban van. Bár az egészségügy a nemzeti jövedelemhez viszonyítva nagy ráfordítással, egészében véve igen sokat nyújt, ennek ellenére mind a betegek, mind az orvosok elégedetlenek. Nem valamiféle magyar betegségéről van szó; világjelenséggel állunk szemben, mely valamilyen formában még a leg-gazdagabb országokban is felismerhetetlen. Jogos a kérdés: akkor hol a bajok és az elégedetlenség gyökere? A zsúfoltság, az elavult épületek, az ismert és felpanaszolt fogyatékoságok ellenére a mai Magyarországon az orvosi ellátás hozzáférhető a rászorulóknak számára, és az intézményrendszer legmagasabb szintjén igen kevés kivétellel, színvonal tekintetében álljuk a versenyt a legjobbakkal. Még ez a legmagasabb szintű ellátás is — bár egyelőre nem ez jelenti az átlagot — hozzáférhető, ha az erre hivatottak élnek is a törvényes lehetőségekkel. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a magas importhányad feltartóztatatlanság növeli a költségeket, és a hatékonyság még így sem kielégítő.

Végül soron az egészségügyi ellátás nyilvánvaló humanisztikus indítékaival együtt része a népgazdaságnak és így, ha napjainkban napirenden van gazdasági életünkben az érdekelttség, mint a teljesítmény hajtóereje, akkor tudomásul kell vennünk, hogy ebből a szempontból az egészségügyi hálózatunk működtetése és társadalombiztosítási rendszerünk is alapos és szakszerű felülvizsgálatra szorul. Hangsúlyozom, hogy korántsem csak az egészségügyben dolgozó emberek érdekeltségére gondolok, bár ez sem oldható meg avval, hogy egyszerűen etikai kategóriává tesszük, hanem a rászoruló betegek érdekeltségére is célok, mert több vonatkozásban ez sem egyértelmű. Aránytalanul magas a táppénzes állomány, a rokkantsági nyugdíjas és a korai nyugdíjba menetel a helyenként súlyos munkaerőhiány közepette.

Mind hazai, mind világvizonylatban a bajok egyik forrása a beteg-orvos kapcsolatban kialakult elszemélytelenedés: „az orvos személyisége, mint gyógy-szer” a patikában kapható, vagy éppen nem kapható gyógyszerek és a fiókokban felhalmozott tablettagyűjtemények helyett. Az orvoshoz fordulóknak felénk panaszai mögött nem olyan betegségek rejlnek, melyek a tankönyvek tartalomjegyzékében fellelhetők. Ezeknek a betegeknek nem sűrűn megismételt eszközös vizsgálatokra, nem megújított receptekre, nem szakkonziliómkra való ide-oda küldözgetésre van szükségük, hanem olyan kiválóan képzett, sokoldalú gyakorlott orvosokra, akiknek van idejük és türelmük végighallgatni őket, belemélyedni személyes gondolataikba és ember-társi segítséget nyújtani; azaz folyamatosan kézben tartani őket és gondjukat viselni. Minderre futna a ma nyilvántartott 30 ezer magyar orvostól, de a rendszer, a szervezés, amelyben működnek, sőt az a képzés, amelyben részesítjük őket, erre már, vagy még nem igazán megfelelő.

Bennünket valamikor arra tanították, hogy „a betegnek mindig igaza van”. Ez nagy alapigazság, mellyel nemcsak egyéni, hanem társadalmi méretekben is számolnunk kell.

TÖRÖDÉS AZ IDŐSEKKEL

Ismert, hogy növekszik népességünkben az idősebb korosztályok számaránya. Ellátásukat nemcsak települési viszonyaink sajátosságai nehezítik, hiszen sorsuk a legsűrűbben lakott településeken is komoly gondot okoz. Azok a patriarhális körülmények, melyek közt három nemzedék együtt élt — akkor sem mindig a legnagyobb egyetértésben — soha többé vissza nem térnek. Az öregekről való illő gondoskodás nem karitatív kérdés, nem jótékony társadalmi akció, nem alamiználkodás, hanem elsőrendű társadalmi érdek, hogy ne mondjam, nemzeti feladat, nemzedékről nemzedékre szálló természetes emberi és társadalmi kötelezettség.

A gyakorlati megoldás és járható út nem a végső menedékként szolgáló szociális otthon, sem az, hogy a családok aktív kórházi ágyakon helyezik el az otthon el nem látható idős szülőket. A tartósan beteg embereket, kórházra való tekintet nélkül, nem harmadrendű, úgynevezett elfekvő osztályokat hanem szakszerű gondozást nyújtó kórházi osztályokat kell építenünk, míg a családon belüli el nem férő idős emberek számára önálló valódi otthonokat. Vannak már erre követendő hazai példák. Leghelyesebbnek vélnék egy új biztosítási intézményes bevezetését, melyet az ember megköthetnének 30–35 éves korukban. A felgyűlt díjakból, esetleg ezt kiegészítő tanácsi hozzájárulásból lehetne garzonházakat építeni, melyhez minden további nélkül hozzájuthatna az, aki tanácsai lakását leadja. Közös étkezést nyújtva ott — orvosi ellátással egybekötve.

A kormány előterjesztése eléggé világossá teszi mindannyiunk előtt, hogy nehézségeink nem csekélyek, de azt is, hogy bizhatunk lelkünkben. Bármint van is, az alapvető társadalmi kérdéseinkkel kénytelenek vagyunk foglalkozni. Úgy vélem, javaslataim ilyen kérdéseket érintenek, és olyan ráfordítást, mely talán nem lépi túl lehetőségeinket és biztosan bőven megtérül. Az emberi életben a sokféle szépség és öröm mellett ott van a nyomorúság véghetetlenül sok változata is. Ezek közé tartozik a betegség is, az öregség is. Igyekezünk enyhíteni ezeken! Ez is a mi munkánk — és nem is kevés — fejezte be hozzászólását dr. Petri Gábor.

Apró Antal kitüntetése

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Apró Antalnak, az országgyűlés volt elnökének a munkásmozgalmában, a szocialista társadalom építésében kifejtett több évtizedes eredményes munkássága elismeréseként nyugdíjba vonulása alkalmából a Magyar Népköztársaság Erdemrendje kitüntetését adományozta.

A kitüntetést szerdán Lósonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Jelen volt Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Sársós István, az országgyűlés elnöke, és Kállai Gyula, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke.

Közös vállalat

A Chemolimpex Külkereskedelmi Vállalat és a francia Amtel Chimie et Plastiques (ACP) cég vezérigazgatói szerdán Budapesten vegyes vállalat alapító okmányát írták alá. Az új vállalat Franciaországban kezdi meg működését Chemol-France néven.

A két ország vegyipari fejlettsége, valamint az iparág több területen egymást kiegészítő jellege az eddigieknél jóval nagyobb kétoldalú áruforgalmat tehet lehetővé. A két partner ennek legalkalmasabb eszközét a vegyes vállalatban látja. Az okmány aláírásánál jelen volt Hubert André Marie Dubois, Franciaország budapesti nagykövete is. (MTI)

Elutazott Budapestről a Nyikolaj Talizin vezette küldöttség

Befejeződtek a magyar-szovjet gazdasági tárgyalások

Jegyzőkönyv aláírásával befejeződött a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományi együttműködési kormányközi bizottság 32. ülészsaka. Az ülészsak jegyzőkönyvét Marjai József és Nyikolaj Talizin miniszterelnök-helyettesek írták alá. Jelen volt Kopolyi László ipari, Veress Péter külkereskedelmi miniszter és Ballai László, az MSZMP KB gazdaságpolitikai osztályának vezetője.

Az ülészsakon kiemelten foglalkoztak a KGST-tagállamok 1984. júniusi felső szintű gazdasági értekezletén és az októberi KGST-ülészsakon született megállapodások, valamint a novemberi magyar-szovjet kormányfői tárgyalásokon meghatározott feladatok teljesítésével. Intézkedési tervet dolgoztak ki a tennivalók végrehajtására.

Megvizsgálták a Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió népgazdasági terveinek 1986–1990. évi koordinációjával összefüggő teendőket. Az elmúlt év során jelentősen előrehaladt a tervek egyeztetése. A következő ötéves tervidőszak kölcsönös szállításainak jelentős részét már egyeztetették. A felek fontosnak tartják, hogy ez mielőbb befejeződjék, és ennek eredményeként az előirányzott áruforgalom növekedése meghaladja az eddigi előirányzatokat.

Folyamatban van a jelenleg érvényben levő több mint 30 gyártásszakosítási és kooperációs egyezménynek a következő ötéves tervidőszakra történő meghosszabbítása, esetenként bővítése, új megállapodások költése. A felek fontosnak tartják a munka meggyorsítását a tervkoordinációs tevékenység jobb alátámasztására. Az ülészsak kiemelten foglalkozott öt ágazattal — az autópár, a hajógyártás, a traktor- és mezőgazdasági gépgyártás és a petrokémiai ipar — területén megvalósuló együttműködés helyzetével és a közös teendőikkel. Megállapították, hogy különösen az autópár területén kell a kedvező lehetőségeket kihasználni az együttműködés további bővítésére. Az ülészsakon megbízták a két ország illetékes miniszteriumait és országos főhatóságait, hogy a többi ágazatban is mérjék fel a kölcsönösen előnyös együttműködés további bővítésének lehetőségeit, és ennek eredményét már a két ország közötti tervegyeztetés során vegyék figyelembe.

A bizottság ülésén foglalkoztak a két ország műszaki-tudományos együttműködésére vonatkozó közös előírások, eljárás szabályok

korszerűsítésével. Részletesen elemezték a tartalékal-katrész-szállítás helyzetét. A KGST-tagországok júniusi felső szintű gazdasági értekezletén elfogadott elveknek megfelelően egyetértettek abban, hogy a szerződéses figyelem erősítésére a két ország közötti kapcsolatokban a KGST-n belüli általános szabályokon túlmenően szigorúbb előírásokat, szankciókat alkalmaznak az alkatrész-szállítások terén, a késedelmek és lemaradások, a nem szerződészerű teljesítés eseteiben. Megállapították, hogy ennek jelentősége túlmutat a kétoldalú kapcsolatokon.

A tárgyalásokon elfogadták azokat a mintaszerződéseket, amelyek alapján a vállalatok és az egyesületek közvetlen kapcsolatokat létesíthetnek egymással. Ezzel egyidejűleg a kormány-szervek szorgalmazzák és támogatják a két ország gazdasági szervezetei közötti közvetlen gazdasági kapcsolatokat létrejöttét.

A felek eredményesnek ítélték meg a magyar vállalatoknak szovjet ipari üzemek rekonstrukciójában végzett munkáját. Folyamatban van a Likiñi Autóbuszgyár rekonstrukciója, s egyezményeket írtak alá a moszkvai cipőgyár és a krasznodari bútorgyár korszerűsítéséről. Az ülészsakon előkészítették magyar vállalatoknak újabb szovjet üzemek — többek között élelmiszer, könnyű- és vegyipari vállalatok — műszaki felújításában való részvételét. Megbízták a két ország illetékes szervezeteit, hogy még a terv-

egyeztetés lezárása előtt részletesen mérjék fel az együttműködés további fejlesztésének lehetőségeit ezen a területen is, és dolgozzák ki a komplex szállítások programját.

A bizottság áttekintette az 1984. évi árucseré-forgalmi előirányzatok teljesítését és megállapította, hogy a célkitűzések alapján megvalósultak. Intézkedéseket fogadtak el az áruszállítási kötelezettségek maradéktalan teljesítésére, a lemaradások pótlására, a szállítások ütemezésének javítására. Kedvezően értékelték a napokban aláírt 1985. évi kölcsönös áruszállításokra vonatkozó jegyzőkönyvet, és annak évközi bővítési lehetőségeire vonatkozó elképzeléseket.

A bizottság értékelte a korábbi határozatok teljesítését. Megállapította, hogy a közösen elfogadott feladatok megvalósítása rendben folyik.

A szovjet delegáció tagjai az ülészsak alatt külön tárgyalásokat folytattak magyar partnereikkel és több vállalat vezetőivel. Nyikolaj Talizin találkozt a kormány több tagjával, a Magyar Posta elnökével, meglátogatta híradástechnikai és elektronikai üzemeket és intézményeket.

Nyikolaj Talizin és a szovjet küldöttség szerdán elutazott hazánkba. A repülőtéren a delegáció Marjai József búcsúztatta. Jelen volt Vlagyimír Bazovszkij, a Szovjetunió budapesti nagykövete is. (MTI)

Tanácskozott a vásárhelyi pártbizottság

Ülést tartott tegnap, szerdán délután a hőmezői vásárhelyi városi pártbizottság — amelyen jelen volt dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára — személyi kérdésekben hozott döntéseket.

Dr. Szalontai József — elérve a nyugdíjkorhatárt — kérte nyugdíjaztatását. A testület ezért első titkári tisztségéből és végrehajtó bizottsági tagságából — érdemeinek elismerése mellett — felmentette és egyidejűleg a városi pártbizottság első titkárává választotta Kis Lajos, a pártbizottság eddigi titkárával.

Mivel a megyei tanács a megyei kereskedelmi osztály vezetőjévé kinevezte, a városi pártbizottság dr. Földes Gyulát — érdemeinek elismerésével — felmentette titkári funkciójából, végrehajtó bizottsági és pártbizottsági tagságából, valamint a gazdasági és szövetkezetpolitikai munkabizottság elnöki tisztségéből.

A testület Oláh Jánost és Sugár Józsefet, a városi pártbizottság politikai munkatársait kooptálta a pártbizottságba, majd a pártbizottság titkárává és a végrehajtó bizottság tagjaivá megválasztotta.